

Analiza omrežij

Lovro Šubelj

Univerza v Ljubljani,
Fakulteta za računalništvo in informatiko

25.3.2014

Analiza omrežij

Po 1736 Pred 2000 Teorija grafov Danes

omrežja
malega sveta brezlestvična
omrežja

1998 1999

vplivna
vozlišča

2008 Danes

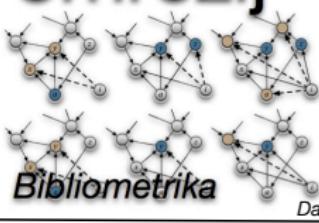
Odkrivanje goljufij

odkrivanje
skupin

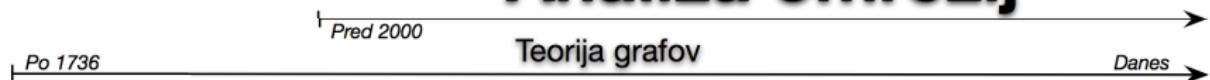
Programsko inženirstvo

modeliranje
omrežij

Bibliometrika

Analiza omrežij

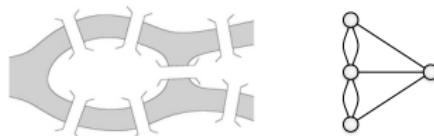

omrežja brezlestvična
malega sveta omrežja
vplivna odkrivanje modeliranje
vozlišča skupin omrežij

Teorija grafov

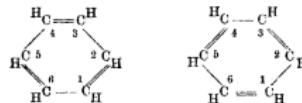
1736 *Problem königsberških mostov* (Euler)

1800s *Problem trgovskega potnika* (Hamilton)

1845 *Zakoni električnih vezij* (Kirchhoff)

1857 *Kemična struktura* (Kekulé)

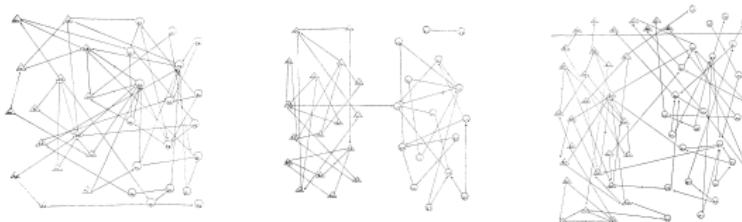

1950s *Operacijske raziskave* (Dijkstra, Kruskal, Ford)

1959 *Naključni grafi* (Erdős, Rényi)

Sociometrija & bibliometrika

1934 *Sociogrami* Moreno (1934)

1970s *Socialne mreže* Granovetter (1973); Zachary (1977); Freeman (1977, 1979)

1965 *Znanstveni prispevki* Price (1965)

SCIENCE CITATION INDEX

Analiza omrežij

< 2000 Manjši grafi (10^2 - 10^3 vozlišč)

≈ 2000 Komunikacijska omrežja (10^5 - 10^8 vozlišč)

≈ 2005 Spletна družabna omrežja (10^8 vozlišč)

≈ 2010 Svetovni splet (10^9 vozlišč)

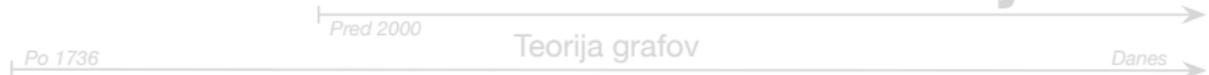
analiza omrežij → struktura & funkcija omrežij (teorija omrežij)

analiza povezav → rudarjenje vozlišč (rudarjenje omrežij)

GBDM → manjši grafi (rudarjenje grafov)

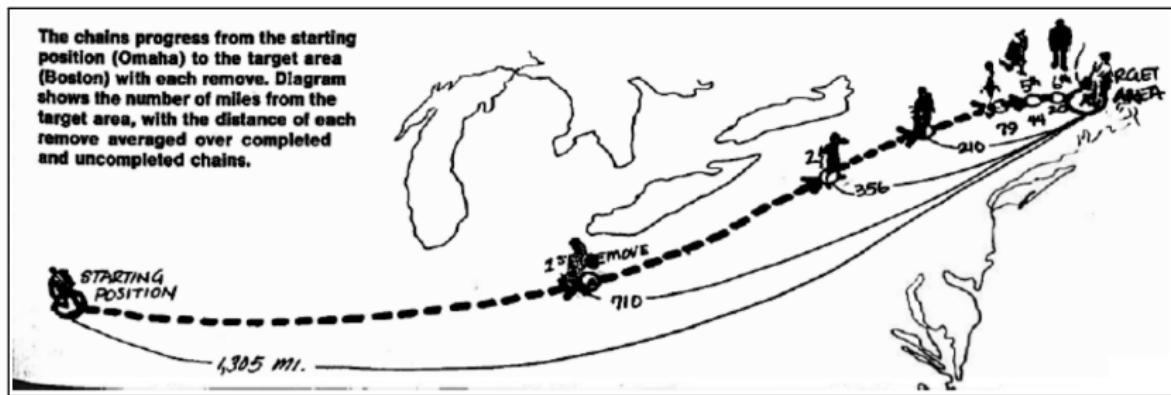
Analiza omrežij

Milgramov eksperiment

Pošiljanje pisma osebi v Bostonu prek prijateljev:

mali svet omrežij ali 6 stopenj ločenosti. Milgram (1967)

Viri: Milgram (1967)

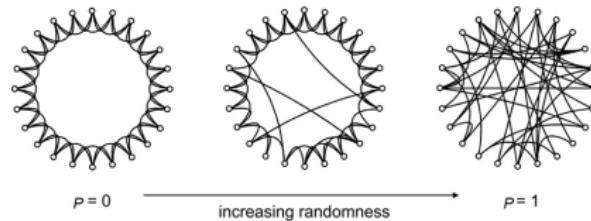
Moč šibkih povezav & šibkost krepkih povezav. Granovetter (1973)

Model malega sveta

Naj bo k_i stopnja vozlišča i , Δ_i število povezanih sosedov & d_{ij} razdalja med vozliščema i, j .

$$L = \frac{1}{\binom{n}{2}} \sum_{ij} d_{ij} \quad C = \frac{1}{n} \sum_i \frac{\Delta_i}{\binom{k_i}{2}}$$

Naključno prevezovanje: Watts & Strogatz (1998)

Vir: <http://www.frontiersin.org/>

Regularni grafi visok L & C , naključni grafi nizek L & C .

Realna omrežja nizek L & visok C !

Omrežja malega sveta

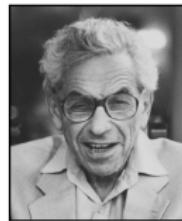
Lastnosti omrežij malega sveta:

6 stopenj ločenosti Milgram (1967)

7 (4) stopenj ločenosti za e-mail Dodds et al. (2003)

4 stopenj ločenosti na Facebooku Backstrom et al. (2012)

Majhna *Erdősova & Baconova števila...*

Realna omrežja (npr. P2P) omogočajo usmerjanje? Kleinberg (2001)

Decentralizirano iskanje v času polinomskem v $\mathcal{O}(\log n)$.

Analiza omrežij

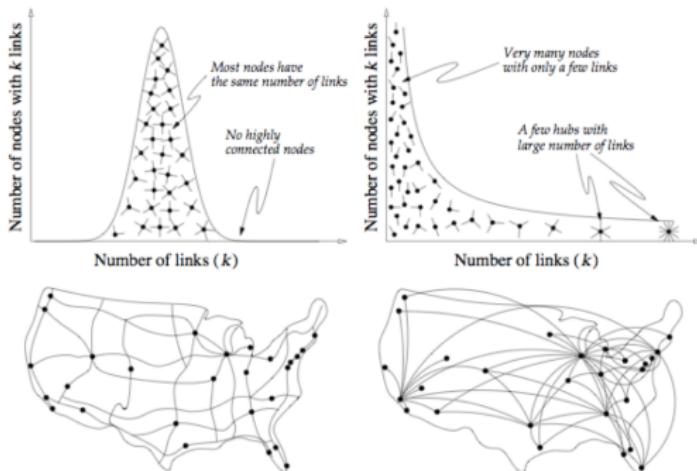

Normalna & potenčna porazdelitev

Citiranja, internet & splet imajo potenčno $P(k)$: Price (1965); Faloutsos et al. (1999)

$$P(k) \sim k^{-\alpha}$$

k_i je stopnja vozlišča i & α je potenčni eksponent, $\alpha > 1$.

Vit. Benthic (2000)

Model brezlestvičnih omrežij

Omrežja s potenčnim repom $P(k)$ so *brezlestvična*.

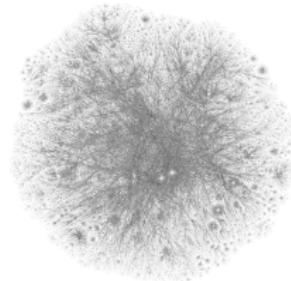
Prednostno povezovanje: Barabási & Albert (1999)

(1) tvori naključno povezavo z verjetnostjo p

(2) sicer tvori povezavo z verjetnostjo $\frac{k_j}{\sum k_j}$

$$P(k) = k^{-\alpha} \quad \alpha = 1 + \frac{1}{1-p}$$

Pojav, da *bogati bogatijo (kazala)*.

Brezlestvična omrežja

Naj bo n & m število vozlišč ali povezav, zaporedoma, & k povprečna stopnja.

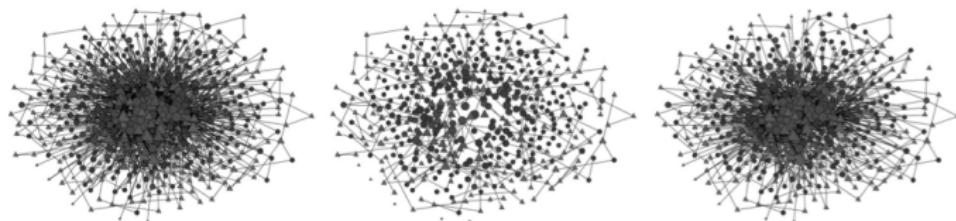
Lastnosti brezlestvičnih omrežij:

redka z m ≈ n Del Genio et al. (2011)

$1 < \alpha < 2$, k naravnemu rastu (brez lestvice)

$2 < \alpha < 3$, infekcija v epidemiji Sinha (2011)

ranljiva na napade Albert et al. (2000)

Internet po odstranitvi 10% kazal in 10% naključnih vozlišč.

Analiza omrežij

Teorija grafov

omrežja

brezlestvična omrežja

vplivna
vozlišča

odkrivanje skupin

modeliranje omrežij

Programsko inženirstvo

2008

Danes

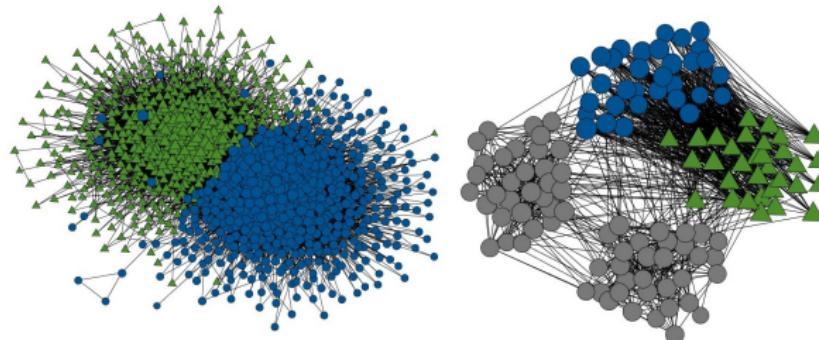
Skupine v realnih omrežjih

skupnosti tesno povezane skupine, ki so dobro ločene

(gosti podgrafi redkih grafov) Girvan & Newman (2002)

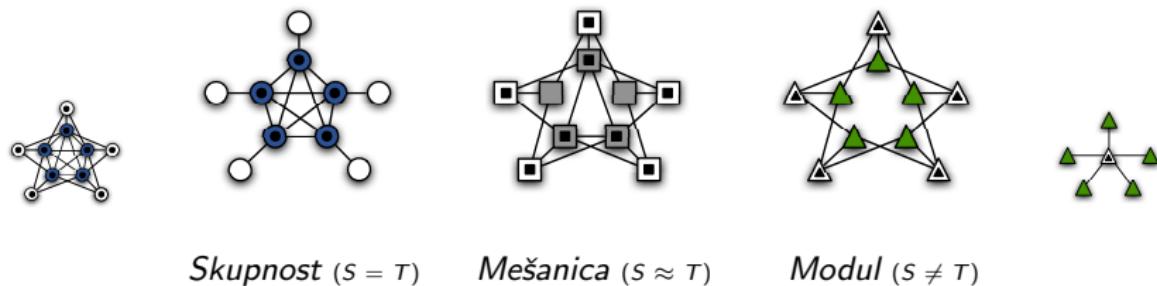
module skupine povezane s podobnimi vozlišči Newman & Leicht (2007)

(skupine s podobnim vzorcem povezovanja) Šubelj & Bajec (2012)

Formalizem skupin vozlišč

Naj bo S skupina vozlišč (polna) & T njen vzorec (označena). Šubelj et al. (2013a)

$\tau_{S,T}$ je parameter skupine S & vzorca T .

$$\tau_{S,T} = \frac{|S \cap T|}{|S \cup T|}$$

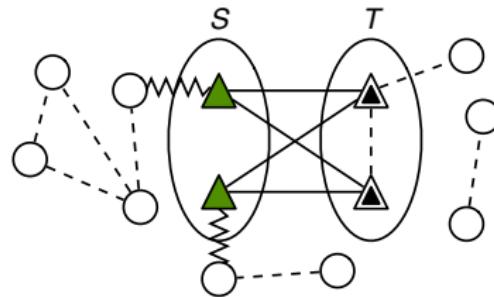
$\tau = 1$ za skupnosti, $\tau \approx \frac{1}{2}$ za mešanice & $\tau = 0$ za module.

Kriterij skupin vozlišč

Naj bo $L_{S,T}$ število povezav med S & T .

$$W_{S,T} = \dots \left(\frac{L_{S,T}}{|S||T|} - \frac{L_{S,T^C}}{|S||T^C|} \right) \text{Šubelj et al. (2013a)}$$

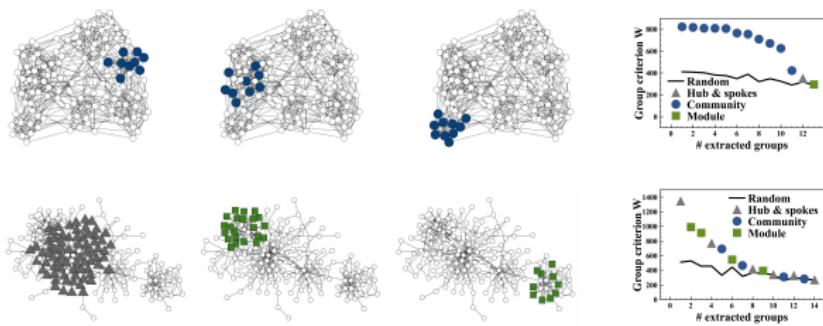
Lokalni asimetrični kriterij, ki podpira povezave v (S, T) & kaznuje povezave v (S, T^C) . Skladen z različnimi modeli za $S = T$. Zhao et al. (2011)

Odkrivanje skupin vozlišč

Zaporedno odstranjevanje: Šubelj et al. (2013a) & Zhao et al. (2011)

- (1) S & T , ki maksimizirata W
- (2) Odstrani povezave med S & T
- (-) Dokler je W večji kot naključno

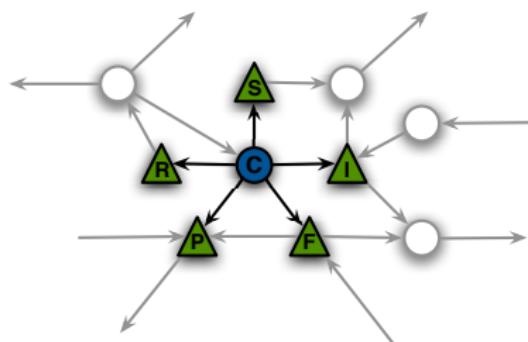
<http://github.com/gw0/nodegroups>

Programska omrežja

Omrežja programskih odvisnosti: Šubelj & Bajec (2011)

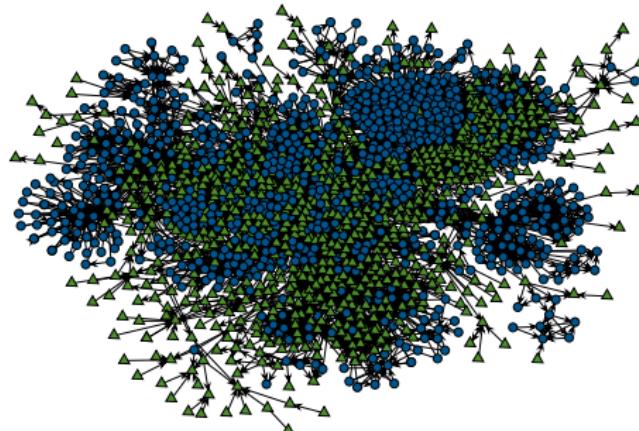
vozlišča → razredi objektno-usmerjenega programja
povezave → odvisnosti med razredi (npr. dedovanje)

```
class C extends S implements I {  
    F field;  
  
    public C() { ... }  
  
    void foo(P parameter) { ... }  
  
    private R bar() { ... }  
}
```


Zgradba programskih omrežij

Programska omrežja podobna drugim omrežjem. Valverde et al. (2002)

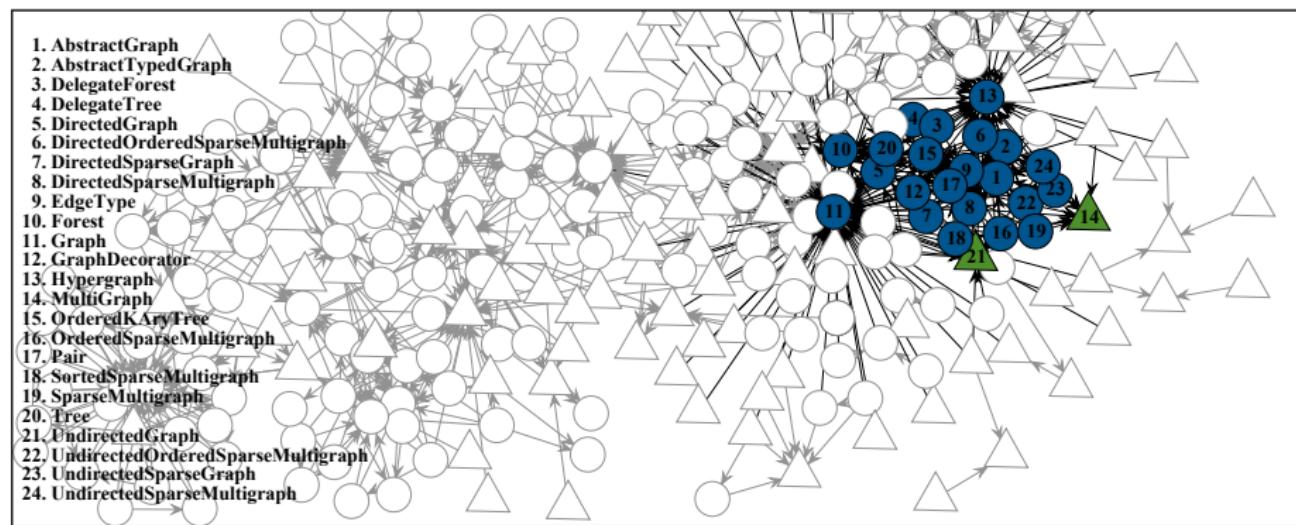

programska omrežja = Šubelj et al. (2013b)

= gosta družbena omrežja + redka topologija interneta

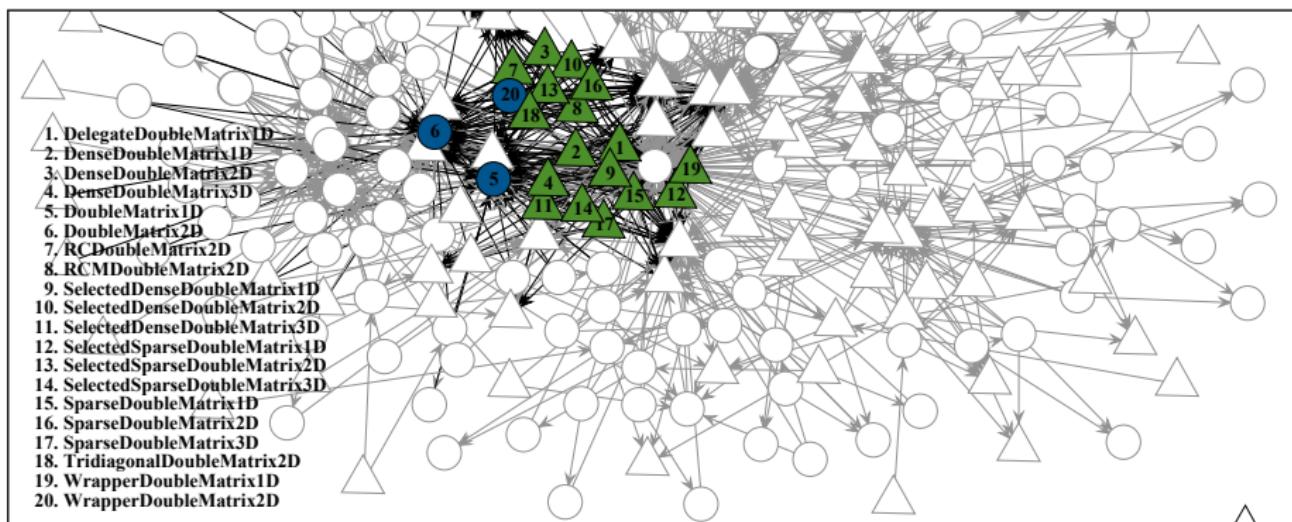
Skupnosti v programskeih omrežjih

Skupnosti so razredi v *jedru programja*. Šubelj & Bajec (2011)

Moduli v programskih omrežjih

Moduli so razredi z *enako funkcionalnostjo*. Šubelj & Bajec (2012)

Programsko inženirstvo

CA pri napovedovanju *paketov razredov*: Šubelj et al. (2013b)

Programje	# Razredov	# Paketov	Sosedi Γ	Skupine S	Omrežje N	Prizveto	Naključno
<i>JBullet</i>	107	11	72.0%	75.7%	64.5%	28.0%	8.6%
<i>colt</i>	154	16	58.4%	73.4%	55.2%	22.7%	5.9%
<i>JUNG</i>	237	31	72.2%	74.2%	65.0%	11.4%	3.3%
<i>Lucene</i>	1335	178	47.1%	49.2%	43.7%	6.4%	0.6%

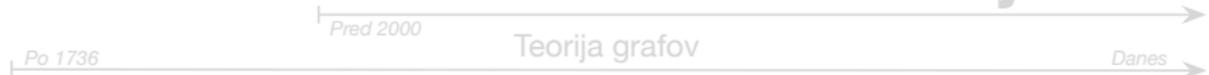
CA pri napovedovanju *visoko-nivojskih paketov razredov*:

Programje	# Razredov	# Paketov	Sosedi Γ	Skupine S	Omrežje N	Prizveto	Naključno
<i>JBullet</i>	107	5	84.6%	85.0%	78.5%	64.5%	20.4%
<i>colt</i>	154	10	86.4%	83.8%	69.5%	39.0%	9.7%
<i>JUNG</i>	237	5	89.1%	90.5%	91.1%	44.3%	20.3%
<i>Lucene</i>	1335	15	85.5%	90.8%	85.0%	28.2%	6.6%

CA pri napovedovanju *vrste, verzije & avtorja razreda*:

Problem	# Kategorij	Sosedji Γ	Skupine S	Omrežje N	Prizveto	Naključno
Vrsta razreda	2	65.0%	85.2%	84.8%	84.4%	49.9%
Verzija razreda	9	67.7%	72.8%	66.2%	44.3%	11.2%
Avtor razreda	11	71.6%	71.0%	70.9%	44.3%	9.2%

Analiza omrežij

vplivna
vozlišča

Družbena & ostala omrežja

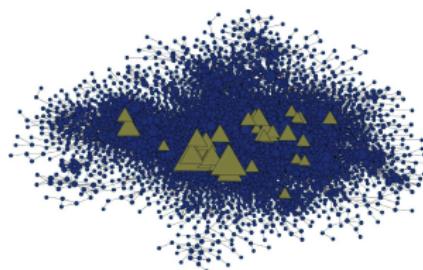
Omrežja so brezlestvična, malega sveta, se gostijo & krčijo.

Nakopičenost C & mešanje r (korelacije stopenj): Newman (2002)

Družbena → visok C & asortativnost $r > 0$ Newman & Park (2003)

Ostala → nižji C & disasortativnost $r < 0$ Šubelj & Bajec (2012)

Citiranja → nižji C & mešanje $r \approx 0$

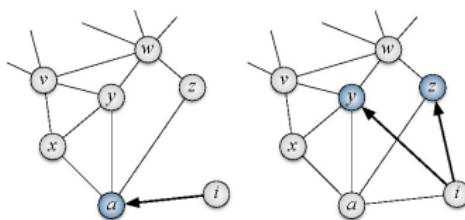

Model gorečega gozda

Zaporedno dodajanje: Leskovec et al. (2007)

- (1) vozlišče izbere ambasadorja a & tvori povezavo z a
- (2) vozlišče izbere sosede a_1, \dots, a_{x_p} & tvori povezave z a_i
- (3) a_1, \dots, a_{x_p} so novi ambasadorji

p je verjetnost gorenja & $x_p \sim G(\frac{p}{1-p})$.

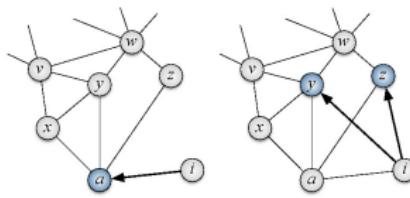

Omrežja so brezlestvična, malega sveta & asortativna $r > 0$.

Model omrežij citiranj

Dinamika avtorjev:

- (1) avtor prebere prispevek a & ga citira
- (2) avtor izbere reference a_1, \dots, a_{x_p} & jih citira
- (3) a_1, \dots, a_{x_p} izbrane za nadaljnje branje

Avtorji preberejo vse citirane prispevke...

≈ 80% citiranih prispevkov ni prebranih. Simkin & Roychowdhury (2003)

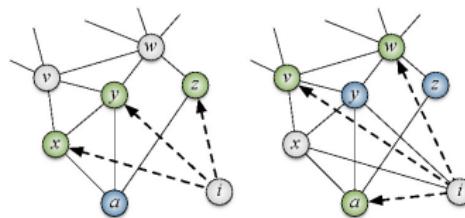
Branje & citiranje prispevkov sta dva procesa!

Model citiranj

Zaporedno dodajanje: Šubelj & Bajec (2013)

- (1) vozlišče izbere ambasadorja a
- (2) vozlišče izbere sosede a_1, \dots, a_{x_p}
vozlišče izbere sosede l_1, \dots, l_{x_q} & tvori povezave z l_i
- (3) a_1, \dots, a_{x_p} so novi ambasadorji

q je verjetnost povezovanja & $x_q \sim G(\frac{q}{1-q})$.

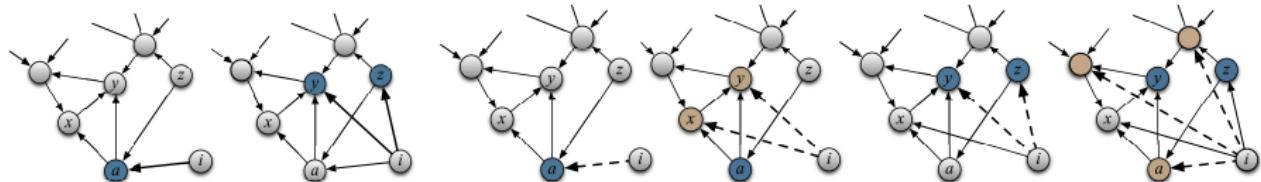
Omrežja so brezlestvična, malega sveta & (dis)asortativna $r \approx 0$.

Model citiranj (II)

Razširitev na usmerjena omrežja:

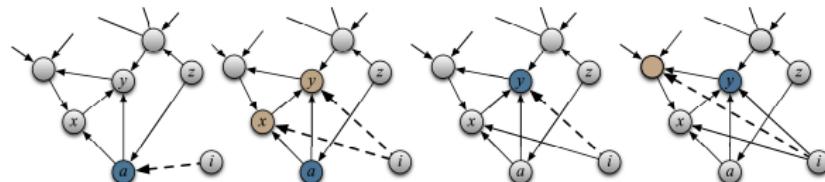
gorenje → verjetnosti p_{fwd} & p_{bck}

povezovanje → verjetnosti q_{amb} & q_{lnk}

Goreči gozd Leskovec et al. (2007)

Citiranja (naš)

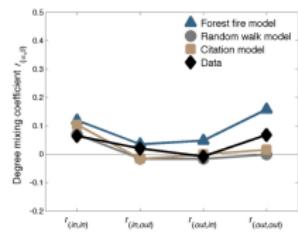
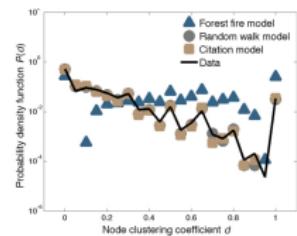
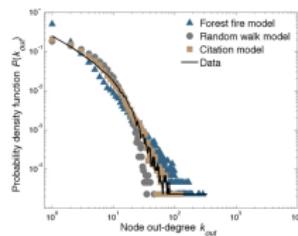
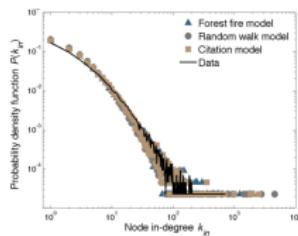
Naključni sprehod Vázquez (2003)

Primerjava modelov citiranj

Dobljena omrežja so brezlestvična & malega sveta.

Model	k	C	D	α_{in}	α_{out}	$r_{(in,in)}$	$r_{(in,out)}$	$r_{(out,in)}$	$r_{(out,out)}$	\mathcal{F}
WoS ILS (1945–)	8.05	0.11	0.14	2.47	3.35	0.06	0.02	-0.01	0.07	1.000
Citiranja (naš)	7.97	0.11	0.13	2.58	3.31	0.12	-0.01	0.01	0.01	0.863
Naključni sprehod	7.91	0.11	0.13	2.61	4.68	0.07	-0.01	-0.02	0.00	0.695
Naključni avtor	7.48	0.21	0.26	2.36	3.26	0.16	-0.02	0.08	0.15	0.400
Goreči gozd	7.88	0.40	0.52	2.51	2.45	0.13	0.04	0.06	0.17	0.087

Le omrežja modela citiranj primerljiva omrežjem citiranj!

Bibliometrika

Citiranih prispevkov: $k/2$.

Prebranih prispevkov: $s = \left(1 - \frac{p_{fwd}}{1-p_{fwd}} - \frac{p_{bck}}{1-p_{bck}}\right)^{-1}$.

% Prebran članek tudi citran: q_{amb} .

Citatov kopiranih iz drugih prispevkov: $s \cdot \frac{q_{link}}{1-q_{link}}$.

Razmerje med citati & storitvami: $\frac{p_{fwd}}{1-p_{fwd}} : \frac{p_{bck}}{1-p_{bck}}$.

WoS baza	Citiranje		Branje		Pridobivanje		
	# Citati	% Kopiran	# Branje	% Citiran	% Citati	% Storitve	% Drugo
ILS (1945–)	3.98	86.1%	2.14	27.9%	29.2%	41.0%	29.8%
TM (1954–)	2.93	79.7%	1.47	45.2%	74.7%	0.5%	24.9%
AI (1964–)	4.52	87.3%	1.47	40.9%	25.8%	47.6%	26.6%
SE (1954–)	2.78	81.5%	1.58	36.4%	68.8%	2.0%	29.2%
CYB (1961–)	2.18	69.6%	1.59	43.2%	24.5%	37.8%	37.6%

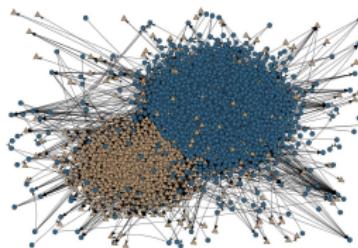
Bibliometrika (II)

WoS ILS	Citiranje		Branje		Pridobivanje		
	# Citati	% Kopiran	# Branje	% Citiran	% Citati	% Storitve	% Drugo
1945–2013	3.98	86.1%	2.14	27.9%	29.2%	41.0%	29.8%
1970–1980	2.23	52.1%	3.39	33.5%	41.4%	0.0%	58.5%
1980–1990	2.62	65.1%	2.96	33.0%	48.3%	1.1%	50.6%
1990–2000	3.42	81.6%	2.38	29.0%	40.3%	23.2%	36.5%
2000–2010	5.06	83.6%	2.90	32.2%	40.7%	27.5%	31.7%

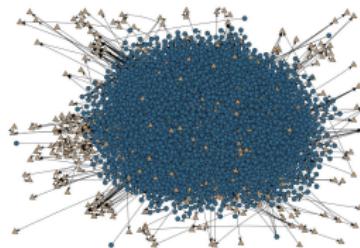
WoS TM	Citiranje		Branje		Pridobivanje		
	# Citati	% Kopiran	# Branje	% Citiran	% Citati	% Storitve	% Drugo
1954–2013	2.93	79.7%	1.47	45.2%	74.7%	0.5%	24.9%
1970–1980	1.99	33.4%	2.27	60.8%	35.4%	24.7%	39.9%
1980–1990	2.52	63.8%	1.76	56.7%	55.1%	10.9%	34.0%
1990–2000	2.93	76.5%	1.61	47.7%	58.8%	12.0%	29.2%
2000–2010	2.96	81.0%	1.45	43.0%	70.8%	2.9%	26.3%

Bibliometrika (III)

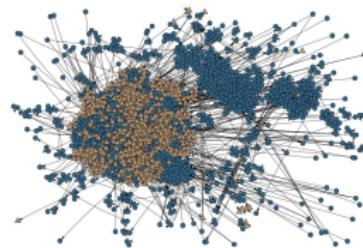
WoS revija	Citiranje		Branje		Pridobivanje		
	# Citati	% Kopiran	# Branje	% Citiran	% Citati	% Storitve	% Drugo
<i>Scientometrics</i>	3.83	87.6%	1.40	38.5%	54.3%	23.4%	22.3%
<i>Expert Syst. Appl.</i>	2.12	81.0%	1.67	25.9%	34.7%	27.8%	37.6%
<i>Commun. ACM</i>	1.32	46.5%	1.70	42.0%	8.7%	38.5%	52.8%

Scientometrics

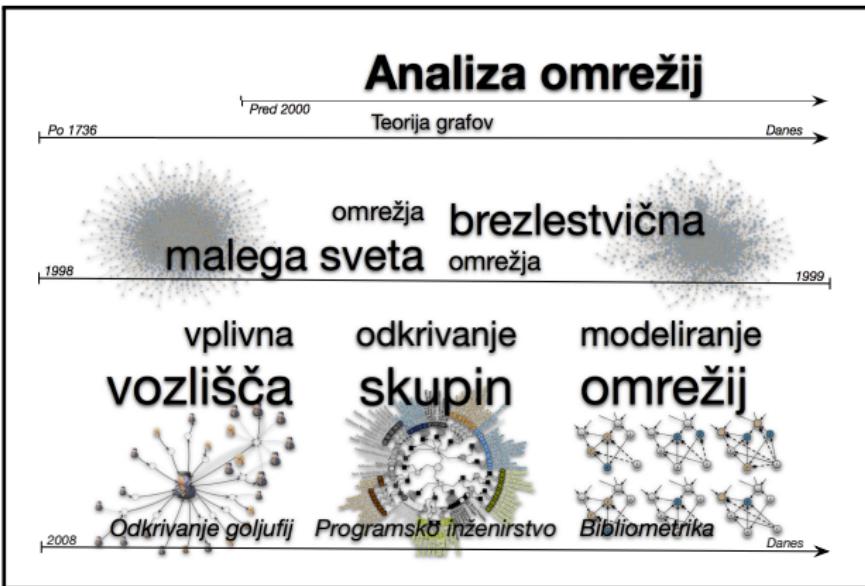

Expert Syst. Appl.

Commun. ACM

Analiza omrežij

<http://lovro.lpt.fri.uni-lj.si/>

lovro.subelj@fri.uni-lj.si

- R. Albert, H. Jeong, & A. L. Barabasi. Error and attack tolerance of complex networks. *Nature*, 406(6794):378–382, 2000.
- L. Backstrom, P. Boldi, M. Rosa, J. Ugander, & S. Vigna. Four degrees of separation. In *Proceedings of the ACM International Conference on Web Science*, pages 45–54, Evanston, IL, USA, 2012.
- A. L. Barabási. *Linked: The new science of networks*. Perseus, 2002.
- A. L. Barabási & R. Albert. Emergence of scaling in random networks. *Science*, 286(5439):509–512, 1999.
- H. Burch & B. Cheswick. Network of autonomous systems of internet by internet mapping project.
- C. I. Del Genio, T. Gross, & K. E. Bassler. All scale-free networks are sparse. *Phys. Rev. Lett.*, 107(17):178701, 2011.
- P. S. Dodds, R. Muhamad, & D. J. Watts. An experimental study of search in global social networks. *Science*, 301(5634):827–829, 2003.
- M. Faloutsos, P. Faloutsos, & C. Faloutsos. On power-law relationships of the internet topology. *Comput. Commun. Rev.*, 29(4):251–262, 1999.
- L. Freeman. A set of measures of centrality based on betweenness. *Sociometry*, 40(1):35–41, 1977.
- L. C. Freeman. Centrality in social networks: Conceptual clarification. *Soc. Networks*, 1(3):215–239, 1979.
- M. Girvan & M. E. J. Newman. Community structure in social and biological networks. *P. Natl. Acad. Sci. USA*, 99(12):7821–7826, 2002.
- M. S. Granovetter. The strength of weak ties. *Am. J. Sociol.*, 78(6):1360–1380, 1973.

- J. Kleinberg. Small-world phenomena and the dynamics of information. In *Proceedings of the International Conference in Advances in Neural Information Processing Systems*, 2001.
- J. Leskovec, J. Kleinberg, & C. Faloutsos. Graph evolution: Densification and shrinking diameters. *ACM Trans. Knowl. Discov. Data*, 1(1):1–41, 2007.
- S. Milgram. The small world problem. *Psychol. Today*, 1(1):60–67, 1967.
- J. L. Moreno. *Who Shall Survive?* Beacon House, Beacon, 1934.
- M. E. J. Newman. Assortative mixing in networks. *Phys. Rev. Lett.*, 89(20):208701, 2002.
- M. E. J. Newman & E. A. Leicht. Mixture models and exploratory analysis in networks. *P. Natl. Acad. Sci. USA*, 104(23):9564, 2007.
- M. E. J. Newman & J. Park. Why social networks are different from other types of networks. *Phys. Rev. E*, 68(3):036122, 2003.
- D. J. d. S. Price. Networks of scientific papers. *Science*, 149:510–515, 1965.
- M. V. Simkin & V. P. Roychowdhury. Read before you cite! *Compl. Syst.*, 14:269–274, 2003.
- S. Sinha. Few and far between. *Physics*, 4:81, 2011.
- L. Šubelj & M. Bajec. Community structure of complex software systems: Analysis and applications. *Physica A*, 390(16):2968–2975, 2011.
- L. Šubelj & M. Bajec. Ubiquitousness of link-density and link-pattern communities in real-world networks. *Eur. Phys. J. B*, 85(1):32, 2012.
- L. Šubelj & M. Bajec. Model of complex networks based on citation dynamics. In *Proceedings of the WWW Workshop on Large Scale Network Analysis*, pages 527–530, Rio de Janeiro, Brazil, 2013.
- L. Šubelj, N. Blagus, & M. Bajec. Group extraction for real-world networks: The case of communities, modules, and hubs and spokes. In *Proceedings of the International Conference on Network Science*, pages 152–153, Copenhagen, Denmark, 2013a.

- L. Šubelj, S. Žitnik, N. Blagus, & M. Bajec. Node mixing and group structure of complex software networks. *sub. to Adv. Complex Syst.*, page 23, 2013b.
- S. Valverde, R. F. Cancho, & R. V. Solé. Scale-free networks from optimal design. *Europhys. Lett.*, 60(4):512–517, 2002.
- A. Vázquez. Growing network with local rules: Preferential attachment, clustering hierarchy, and degree correlations. *Phys. Rev. E*, 67(5):056104, 2003.
- D. J. Watts & S. H. Strogatz. Collective dynamics of 'small-world' networks. *Nature*, 393 (6684):440–442, 1998.
- W. W. Zachary. An information flow model for conflict and fission in small groups. *J. Anthropol. Res.*, 33(4):452–473, 1977.
- Y. Zhao, E. Levina, & J. Zhu. Community extraction for social networks. *P. Natl. Acad. Sci. USA*, 108(18):7321–7326, 2011.